

Stichting Carnegie Heldenfonds

opgericht 26 juni 1911

Jaarverslag 2022

Algemene gegevens

Naam: Stichting Carnegie Heldenfonds
KvK nummer: 41152439

Website: www.carnegiefonds.nl
E-mail: info@carnegiefonds.nl
Telefoonnummer: 06- 319 88 666

Bezoekadres: Zuid-Hollandplein 1
Postcode: 2596 AW
Plaats: Den Haag

Postadres: Zuid-Hollandplein 1
Postcode: 2596 AW
Plaats: Den Haag

Inhoud

1.	Doelstelling Stichting Carnegie Heldenfonds	5
2.	Onderscheidingen	5
3.	Waarderend schrijven	5
4.	Bestuur	5
5.	Financiën	5
6.	Nationale Heldendag 2022	6
7.	Samenstelling bestuur	7
8.	Beloningsbeleid	7
9.	JAARREKENING 2022	8
10.	BALANS 31 DECEMBER (vóór bestemming saldo boekjaar).....	9
11.	STAAT VAN BATEN EN LASTEN	10
12.	TOELICHTING - ALGEMEEN.....	11
	a. Oprichting, activiteiten en bestuur	11
	b. Bestuur	11
13.	Richtlijnen jaarrekening.....	11
	a. Ter vergelijking opgenomen gegevens.....	11
	b. Belastingen	11
	c. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling.....	12
	Algemeen.....	12
	Financiële vaste activa - Beleggingen.....	12
	Saldo boekjaar	12
	Uitkeringen.....	12
14.	TOELICHTING - BALANS	13
	a. Financiële vaste activa - Beleggingen.....	13
	Effecten	13
	b. Liquide middelen.....	13
	c. Stichtingskapitaal	13
15.	Algemene reserve.....	13
16.	Vooruit-ontvangen bedragen.....	13
17.	Reservering uitkeringen	13
18.	TOELICHTING - STAAT VAN BATEN EN LASTEN	14
	a. Opbrengst beleggingen	14
	b. Bijdragen derden	14

c. Algemene kosten.....	14
d. Nationale Heldendag.....	14
e. Uitkeringen.....	14
f. Onderscheidingen	14

Introductie

Heldenmoed is een eigenschap die door de Stichting Carnegie Heldenfonds al sinds 1911 wordt bevorderd en beloond. Het is indrukwekkend om te zien hoe mensen zich blijven inzetten voor anderen, vaak zonder aarzeling en met gevaar voor eigen leven. Het is een vorm van burgerschap die bijdraagt aan een sterkere gemeenschap en daarnaast een positief voorbeeld geeft aan anderen.

Stichting Carnegie Heldenfonds kent een lange geschiedenis en is onderdeel van een wereldwijd netwerk van Carnegie instellingen. Het eerste Heldenfonds is opgericht in Noord-Amerika, door de Schots-Amerikaanse staalmagnaat Andrew Carnegie (1835-1919). De aanleiding hiervan was een grote mijnramp vlakbij de Amerikaanse stad Pittsburgh die veel levens kostte, waaronder aan twee mannen die het leven lieten tijdens een reddingsactie. Het doel was om financiële bijstand te verlenen aan (nabestaanden van) mensen die hun leven in de waagschaal hadden gesteld om dat van anderen te redden. Dit was in een tijd waarin er nauwelijks sociale voorzieningen waren. Daarnaast wilde hij het Carnegie Heldenfonds gebruiken als een middel om waardering te laten blijken voor menslievend, moedig gedrag en dat gedrag op die manier stimuleren.

In 1911 heeft Andrew Carnegie de Nederlandse tak van het Heldenfonds opgezet. Al meer dan honderd jaar zet Stichting Carnegie Heldenfonds zich in op het bevorderen van heldenmoed, door het onderscheiden van personen die met gevaar voor eigen leven of lijf en goed het leven van een ander anderen heeft gered, of heeft geprobeerd te redden. Dit initiatief heeft inmiddels geleid tot de erkenning en waardering van vele heldendaden over de hele wereld.

In 2022 heeft het Carnegie Heldenfonds 30 personen geëerd voor hun moedige optreden en hun inzet om het leven van anderen te redden. Dit is een voorbeeld van hoe de stichting iets terugdoet voor mensen die zich inzetten voor anderen en risico's nemen om levens te redden. Daarnaast heeft het Carnegie Heldenfonds ter ere van Nationale Heldendag 2022, als onderdeel van het Platform Heldenwaardering, een speciale tv-uitzending georganiseerd in samenwerking met Omroep MAX.

Het is belangrijk dat we heldendaden blijven erkennen en waarderen, zodat deze moedige mensen het respect en de steun krijgen die ze verdienen. Hierdoor kunnen we anderen inspireren om ook naar elkaar om te kijken. Als we allemaal een beetje meer moed tonen en ons inzetten voor de ander, bouwen we samen aan een veiligere en betere samenleving voor ons allemaal.

drs. Jaap Smit

Voorzitter Stichting Carnegie Heldenfonds

1. DOELSTELLING STICHTING CARNEGIE HELDENFONDS

Het doel van de Stichting Carnegie Heldenfonds is om personen met het toekennen van onderscheidingen en herinneringsgeschenken te eren die:

- met gevaar voor eigen leven anderen het leven hebben gered of ernstige pogingen hebben ondernomen om dat te doen; dit bij gebeurtenissen en omstandigheden waarbij mensenlevens in gevaar zijn geweest;
- met gevaar voor eigen lijf en goed, zonder gevaar voor eigen leven, voor anderen in de bres zijn gesprongen.

2. ONDERSCHIEDINGEN

In 2022 zijn 30 personen, jongeren en volwassenen, onderscheiden vanwege hun heldendaad:

- herinneringsgeschenk : 4
- bronzen legpenning : 16
- bronzen draagmedaille : 7
- zilveren draagmedaille : 3
- waarderend schrijven : 5
- afgewezen aanvragen : 10

3. WAARDEREND SCHRIJVEN

In 2022 heeft het bestuur besloten om een waarderend schrijven in te stellen. Dit schrijven is geen onderscheiding, maar een manier om personen te waarderen die volgens de criteria van het Carnegie Heldenfonds niet in aanmerking komen voor een onderscheiding, maar wel een belangrijke helpende rol hebben gespeeld.

4. BESTUUR

In 2022 heeft het bestuur vier keer vergaderd, te weten op 16 maart, 23 juni, 28 september en 8 december.

5. FINANCIËN

Het jaar 2022 is afgesloten met een tekort van € 151.000 (in 2021 was er een positief saldo van ongeveer € 92.000). Het tekort is met name te wijten aan negatieve koersresultaten (gerealiseerd en ongerealiseerd) op de effectenportefeuille van in totaal € 170.000, wat meer dan 15% van de waarde van de portefeuille aan het begin van het jaar 2022 is. Net zoals in 2021 vond de Nationale Heldendag in 2022 niet fysiek plaats, maar in de vorm van een TV-uitzending. De kosten van de 'Heldendag' waren in 2022 nihil. In 2022 overleed ook een van de uitkeringsgerechtigden, waardoor er eind 2022 nog maar één uitkeringsgerechtigde was. Als gevolg hiervan en van de lagere levensverwachting, is een bedrag van ruim € 20.000 van de reservering voor uitkeringen vrijgevallen en ten gunste van het verslagjaar gekomen.

Voor nadere informatie omtrent de financiële positie en de staat van baten en lasten van het verslagjaar 2022 wordt u verwezen naar de jaarrekening 2022, hierna opgenomen. De jaarrekening over 2021 werd in juni vastgesteld.

6. NATIONALE HELDENDAG 2022

Sinds 2015 organiseert het Carnegie Heldenfonds jaarlijks als onderdeel van het Platform Heldenwaardering, waar de Kanselarij der Nederlandse Orden en de Koninklijke Maatschappij tot Redding van Drenkeling ook deel van uitmaken, de Nationale Heldendag. Op Nationale Heldendag eert het Platform Heldenwaardering de helden die met gevaar voor eigen leven, het leven van een ander hebben gered. In 2022 heeft het Platform Heldenwaardering ervoor gekozen om in samenwerking met Tijd voor MAX de helden te eren tijdens een tv-uitzending.

Het tv-programma 'Tijd voor Max' stond op vrijdag 18 november 2022 volledig in het teken van de Nationale Heldendag. Tijdens deze uitzending hebben de helden hun verhaal gedeeld, waarbij ook een reconstructie van de heldendaad werd vertoond. Ook de voorzitter van het Platform Heldenwaardering, de heer Jaap Smit, schoof aan in de studio bij presentatrice Sybrand Niessen en Carrie ten Napel. De helden werden verrast door persoonlijke videoboodschappen van Maarten van der Weijden, voormalig olympisch- en wereldkampioen openwaterzwemmen, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Hanke Bruins-Slot, en Minister van Defensie, Kajsa Ollongren.

Minister Ollongren sprak in haar videoboodschap haar grote waardering uit voor Jeff Lasomer, voormalig beroepsmilitair die begin 2022 een bronzen draagmedaille en het loffelijk getuigschrift heeft ontvangen van het Carnegie Heldenfonds omdat hij in 2019, met gevaar voor eigen leven, het leven redde van twee dames. De betreffende moeder en haar gehandicapte dochter passeerden de spoorbomen in de Molenstraat te Rosmalen toen alarmbellen de komst van een trein aankondigde. De dochter viel en haar moeder probeerde haar op te tillen, wat niet lukte. Ze viel boven op haar dochter. Volgens ooggetuigen stond Jeff Lasomer op dat moment met zijn scooter op het fietspad parallel aan het spoor.

De heer Lasomer wilde net weggrijden toen hij de vrouwen op het spoor zag liggen. Hij legde zijn scooter op de grond, sprintte in de richting van het spoor, dook onder de spoorboom door en pakte moeder en dochter beet. Uit de richting 's-Hertogenbosch zag hij de trein naderen. Het lukte de heer Lasomer om de twee vrouwen op tijd aan de overkant te krijgen. De trein was ongeveer 5 meter van hen verwijderd. De machinist wist de trein, op weg naar station Rosmalen, pas aan de andere kant van de overgang tot stilstand te brengen. Beide vrouwen bleven, op wat schaafwonden na, ongedeerd.

"In dit soort dreigende situaties zijn maar weinig mensen in staat tot handelen"- Kajsa Ollongren, Minister van Defensie

Jeff Lasomer en één van de vrouwen wiens leven hij heeft gered, met de medaille en het loffelijk getuigschrift, uitgereikt door de burgemeester van 's Hertogenbosch, Jack Mikkers.

"Daarna moest ik 'mijn veren schudden', terug 'op aarde' komen en wachten tot de adrenaline was uitgewerkt. Toen besepte ik: dat was weer een close call."- Jeff Lasomer, held en voormalig beroepsmilitair

De kijkcijfers van de uitzending waren hoog: maar liefst 700.000 personen hebben de uitzending gezien. Zowel het bestuur van het Carnegie Heldenfonds, alsmede de besturen van de andere platformorganisaties, waren zeer tevreden over deze tv-uitzending in het kader van Nationale Heldendag 2022. Klik [hier](#) om de uitzending te bekijken.

7. SAMENSTELLING BESTUUR

Het (statutaire) bestuur bestaat uit 7 bestuursleden.

- dhr. drs. J. Smit (voorzitter)
- dhr. mr. J.C.G.M. Bakker (penningmeester)
- mevr. E.E. Lieben (secretaris)
- Luitenant-Generaal der mariniers dhr. F.V. van Sprang
- mevr. mr. drs. J.W.E. Spies
- mevr. J.M. van Zanen-Nieberg
- dhr. drs. P.M.M. Heijnen

De buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur van de Verenigde Staten van Amerika in Nederland is qualitate qua erevoorzitter van het bestuur, maar geen bestuurder in statutaire zin.

Ambtelijk secretaris:

- mevr. mr. S.K. Turabaz

De ambtelijk secretaris wordt ondersteund door:

- mevr. M. Steijger (plv. ambtelijk secretaris)
- mevr. J. de Jager (adviseur aanvragen)
- dhr. M. Longfur (administratief ondersteuner)

8. BELONINGSBELEID

De leden van het bestuur ontvangen voor de uitoefening van hun functie geen beloning. Wel hebben zij recht op een vergoeding van redelijkerwijs ten behoeve van hun functie gemaakte onkosten.

Het Carnegie Heldenfonds heeft geen medewerkers in dienst. Ambtelijke ondersteuning van de voorzitter, de commissaris van de Koning, de heer Jaap Smit, komt uit zijn kabinet bij Provincie Zuid-Holland. De organisatie van de Nationale Heldendag is breed ondersteund door ambtenaren van de Provincie Zuid-Holland, de Kanselarij der Nederlandse Orden, de Koninklijke Maatschappij tot Redding van Drenkelingen en Omroep MAX.

9. JAARREKENING 2022

10. BALANS 31 DECEMBER (VÓÓR BESTEMMING SALDO BOEKJAAR)

	2022	2021	2020
Effectenportefeuille	967.178	1.123.883	1.031.206
Liquide middelen	13.525	34.074	49.578
<i>Totaal activa</i>	980.703	1.157.957	1.080.784
<i>Eigen vermogen</i>			
Stichtingskapitaal	226.890	226.890	226.890
Algemene reserve	838.312	746.105	711.331
Saldo boekjaar	<u>-150.995</u>	<u>92.207</u>	<u>34.774</u>
	914.207	1.065.202	972.995
<i>Kortlopende schulden</i>			
Vooruit-ontvangen bedragen	17.901	17.901	17.901
Reservering uitkeringen	45.595	66.258	87.388
Overige	3.000	8.596	2.500
<i>Totaal vermogen en passiva</i>	980.703	1.157.957	1.080.784

11. STAAT VAN BATEN EN LASTEN

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2022 W	2022 B	2021 W
Baten			
Opbrengst beleggingen	-156.704	500	92.677
Bijdragen derden - Nationale Heldendag	-	0	-
Bijdragen derden - overige	-	-	2.500
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	-156.704	500	95.177
Algemene kosten	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	4.748	4.500	4.764
Beschikbaar voor doelstelling - A	-161.452	-4.000	90.413
Bestedingen in kader van doelstelling - B			
Nationale Heldendag (kosten)	0	40.000	152
Uitkeringen	-11.538	5.100	-9.554
Onderscheidingen	1.081		7.608
	-10.457	45.100	-1.794
Saldo boekjaar (A-B)	-150.995	-49.100	92.207

12. TOELICHTING - ALGEMEEN

A. OPRICHTING, ACTIVITEITEN EN BESTUUR

Oprichting en activiteiten

Stichting Carnegie Heldenfonds is opgericht op 26 juni 1911; de statuten zijn laatstelijk gewijzigd bij notariële akte d.d. 3 juni 2015. De stichting is gevestigd te 's-Gravenhage en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 4115 2439

Het doel van de stichting is (artikel 2 statuten):

- personen, die met gevaar voor eigen leven en anderen het leven hebben gered, of ernstige pogingen hebben aangewend om dit te doen, bij alle gebeurtenissen en omstandigheden waardoor mensenlevens in gevaar worden gebracht;
- personen, die met gevaar voor eigen lijf en goed voor anderen in de bres zijn gesprongen:
 - a. voor zover nodig te verlichten van geldzorgen die het gevolg zouden zijn van hun moedig gedrag door het verlenen aan hen of hun nabestaanden van geldelijke uitkeringen;
 - b. het eren door het toekennen van medailles, en andere onderscheidingen of beloningen; een en ander in de geest van de brief van de Stichting van drieëntwintig maart negentienhonderdelf aan de Nederlandse Minister van Buitenlands Zaken, waarvan een kopie aan deze akte zal worden gehecht.

Voort stelt de Stichting zich ten doel:

- a. het bevorderen van heldendom bij het redden van levens zoals beschreven in art 2 lid 1;
- b. het verlenen van financiële bijdragen aan instellingen met vergelijkbare doelstellingen;
- c. het behartigen van andere zaken die de doelstelling van de Stichting kunnen bevorderen.

De Stichting dient bij het vorenstaande uitsluitend of nagenoeg uitsluitend, voor ten minste negentig procent, het algemeen belang. De Stichting is een algemeen nut beogende instellingen (ANBI, RSIN: 2874374).

B. BESTUUR

Het bestuur van de stichting bestaat uit een door het bestuur te bepalen aantal van minimaal vier bestuurders. De Commissaris van de Koning(in) Zuid-Holland is, uit hoofde van zijn functie, de voorzitter. De buitengewoon en gevolmachtigd ambassadeur van de Verenigde Staten van Amerika in Nederland is de erevoorzitter van het bestuur, maar geen bestuurder in statutaire zin. Bestuurders zijn vertegenwoordigers van voor de Stichting relevante maatschappelijke organisaties.

Een bestuurslid, met uitzondering van de voorzitter, wordt benoemd voor een periode van vier jaar en kan voor een periode van vier jaar worden herbenoemd.

13. RICHTLIJNEN JAARREKENING

De jaarrekening wordt zoveel mogelijk opgesteld in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven', uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar. De jaarrekening is opgesteld in euro (€).

In de Staat van baten lasten zijn naast de werkelijke cijfers 2022 en 2021, ook de begrote cijfers 2022 opgenomen, respectievelijk aangeduid met **W** en **B**.

A. TER VERGELIJKING OPGENOMEN GEGEVENS

De gehanteerde grondslagen voor de waardering van de activa en passiva en voor de resultaatbepaling zijn, evenals de presentatie van de gegevens ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

B. BELASTINGEN

De stichting wordt beschouwd als een algemeen nut beogende instelling (ANBI). De stichting is niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting en niet voor de omzetbelasting.

C. GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De waardering van activa en passiva geschiedt, voor zover niet anders vermeld, tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin zij zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in het jaar waarin zij voorzienbaar zijn.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA - BELEGGINGEN

De beleggingen in effecten worden gewaardeerd tegen de marktwaarde op balansdatum. Alle koersresultaten in het boekjaar, zowel gerealiseerd als ongerealiseerd, worden ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten van dat boekjaar gebracht.

SALDO BOEKJAAR

Het saldo boekjaar wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het boekjaar, waarbij deze worden bepaald op historische baten en worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Bijdragen

Bijdragen (in het kader van de doelstelling) worden ten laste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar waarin de bijdragen worden toegekend en voor het volledige bedrag van de bijdrage, ook indien deze in komende jaren wordt uitbetaald.

UITKERINGEN

In het kader van de doelstelling aan individuele personen toegezegde uitkeringen worden in de balans opgenomen tegen de nominale waarde van de uitkeringen, rekening houdend met de resterende levensverwachting van de tot de uitkering gerechtigde.

14. TOELICHTING - BALANS**A. FINANCIËLE VASTE ACTIVA - BELEGGINGEN****EFFECTEN**

De effectenportefeuille bestaat uit ter beurze genoteerde aandelen en wordt beheerd door Van Lanschot Bankiers. Gestreefd wordt naar koopkrachtbehoud van het in de effectenportefeuille belegde vermogen.

B. LIQUIDE MIDDELEN

Dit betreft een aantal rekeningen-courant alsmede een spaarrekening. De stichting kan vrij beschikken over de saldi op deze rekening.

C. STICHTINGSKAPITAAL

In het stichtingskapitaal is gedurende het boekjaar geen wijziging opgetreden.

15. ALGEMENE RESERVE**Algemene reserve**

	2022	2021	2020
Stand 1 januari	746.105	711.331	617.694
Saldo voorgaande boekjaar	92.207	34.774	93.637
	838.312	746.105	711.331

16. VOORUIT-ONTVANGEN BEDRAGEN

Het verschil tussen de ontvangen bijdragen en de kosten van de Nationale Heldendag 2019 is gereserveerd voor toekomstige Heldendagen.

17. RESERVERING UITKERINGEN

Dit betreft de reservering voor toegezegde uitkeringen.

Het verloop in het boekjaar is als volgt:

	2022	2021	2020
Stand 1 januari	66.258	87.388	87.457
Vrijval in boekjaar	-20.663	-21.130	-69
Stand 31 december	45.595	66.258	87.388

Van het bedrag ultimo 2022 heeft € 5.600 betrekking op uitkeringen binnen één jaar en het restant ad € 39.555 op uitkeringen na één jaar.

18. TOELICHTING - STAAT VAN BATEN EN LASTEN**A. OPBRENGST BELEGGINGEN**

Dit betreft de opbrengst van de effectenportefeuille, bestaande uit ontvangen dividenden, gerealiseerde en niet gerealiseerde koersresultaten onder aftrek van de kosten; de specificatie luidt als volgt

	2022	2022	2021
	W	B	W
Dividend	16.993	3.500	3.486
Koersresultaat - gerealiseerd	-83.929	-	15.408
Koersresultaat - niet gerealiseerd	-86.589	-	76.956
	-153.525	3.500	95.850
Kosten effectenportefeuille	-3.179	-3.000	-3.173
	<u>-156.704</u>	<u>500</u>	<u>92.677</u>

B. BIJDAGEN DERDEN

Hieronder zijn opgenomen de van derden ontvangen bijdragen.

C. ALGEMENE KOSTEN

	2022	2022	2021
	W	B	W
Beheer website	750	750	750
Bankkosten	295	250	112
Representatie		250	76
Accountantskosten	3.000	2.500	2.500
Juridisch advies	703	-	1.327
Overig		750	-
	<u>6.770</u>	<u>6.522</u>	<u>6.785</u>

D. NATIONALE HELDENDAG

De kosten die gemaakt zijn voor de Nationale Heldendag zijn nihil.

E. UITKERINGEN

Dit betreft uitkeringen, in het kader van de doelstelling van de stichting, aan een aantal personen.

	2022	2022	2021
	W	B	W
Uitkeringen - uitbetaald	9.125	11.100	11.576
Uitkeringen - vrijval reservering	-20.663	-6.000	-21.130
	<u>-11.538</u>	<u>5.100</u>	<u>-9.554</u>

F. ONDERSCHIEDINGEN

Hieronder zijn opgenomen de kosten van medailles, diploma's en andere onderscheidingen.

ONDERTEKENING NAMENS HET BESTUUR

drs. J. Smit, voorzitter

mr J.C.G.M. Bakker, penningmeester